ՀՀ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

2020-2022

ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ

ԵՎ 2020

ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՅՏ

1. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ ՆԱԽՈՐԴՈՂ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

2016-2018թթ. իրականացված զբոսաշրջության զարգացման ծրագիրը միտված է եղել Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի ճանաչելիության և մրցունակության բարձրացմանը: Ծրագրային միջոցառումները ուղղված են եղել պահպանելու զբոսաշրջային այցելությունների դինամիկ աճը:

Եթե 2017 թվականին միջազգային այցելությունների թիվը կազմել է 1.494.779 զբոսաշրջիկ՝ 2016 թվականի համեմատ աճելով 18.7%, ապա 2018 թվականին ցուցանիշը կազմել է 1. 651 782՝ 2017 թվականի համեմատ աճելով 10.5%:

Միջազգային այցելությունների դինամիկան 2016-2018 թթ․

Տարիներ	Ժամանած զբոսաշրջիկների քանակը	աճը %
2016	1.259.657	2016/2015- 5.7%
2017	1.494.779	2017/2016- 18.7%
2018	1.651.782	2018/2017- 10,5%
2019	1.783.925 կանխատեսում	2019/2018- 8,0%

Զբոսաշրջության զարգացման տարեկան ծրագրային միջոցառումները 2017–2019թթ.ուղղվել են մարքեթինգային միջոցառումների իրականացմանը, զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացմանը, ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացմանը, միջազգային համագործակցության ակտիվացմանը:

Զբոսաշրջության ոլորտում հիմնական ֆինանսական ցուցանիշներն են ներգնա ժամանումների քանակից կախված ստացվող եկամուտներն են՝ Հայաստան ժամանած յուրաքանչյուր զբոսաշրջիկ միջինը ծախսում է 800 - 900 ԱՄՆ դոլար: Հետևաբար 2017-2019 թթ. զբոսաշրջությունից ստացվող եկամուտները կազմել են համապատասխանաբար.

2017-ին՝ մոտ 1.2 մլրդ ԱՄՆ դոլար

2018-ին մոտ 1.3 մլրդ ԱՄՆ դոլար

2019-ին՝ կանխատեսում՝ ավելի քան 1,4 մլրդ ԱՄՆ դոլար:

Ներքին զբոսաշրջային այցելություններ

2016 թվականին ներքին զբոսաշրջային այցելությունների թիվը կազմել է 979.968, նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ ցուցանիշն աճել է 12.4%-ով:

2016 թվականին ներքին զբոսաշրջությունից ստացված համախառն եկամուտը փորձագիտական գնահատականներով կազմել է շուրջ 245 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ (մեկ ներքին զբոսաշրջիկի կատարած միջին ծախսը մեկ այցելության ընթացքում գնահատվում է շուրջ 250 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ):

2017 թվականին ներքին զբոսաշրջային այցելությունների թիվը կազմել է 1.086.707 կամ 2016թ. նկատմամբ ցուցանիշն աճել է 10.9%-ով:

2017 թվականին ներքին զբոսաշրջությունից ստացված համախառն եկամուտը կազմել է շուրջ 272 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

2018 թվականին ներքին զբոսաշրջային այցելությունների թիվը կազմել է 1.092.322 կամ 2017թ. նկատմամբ ցուցանիշն աճել է 0. 5%-ով:

2018 թվականին ներքին զբոսաշրջությունից ստացված համախառն եկամուտը փորձագիտական գնահատականներով կազմել է շուրջ 273 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Ըստ կանխատեսումների 2019 թ-ին 5%-ի աճի պայմաններում ներքին զբոսաշրջային այցելությունների թիվը կկազմի շուրջ 1. 15 մլն և կապահովի եկամուտ մոտ 286 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամի չափով:

2016-2018 թվականների աճը պայմանավորվել է նաև ակտիվ մարքեթինգային միջոցառումների իրականացմամբ: 2016-2018 թվականներին ծրագրային միջոցառումների իրականացման արդյունքում ընդլայնվել է Հայաստան զբոսաշրջային այցելությունների

աշխարհագրությունը: Այցելությունների հիմնական աճը գրանցվել է Ռուսաստանից, Իրանից, Վրաստանից, ԱՄՆ-ից և եվրոպական մի շարք երկրներից: Համաձայն ՀՀ սահմանային էլեկտրոնային կառավարման տեղեկատվական համակարգի 2019թ. հունվար-մարտին Հայաստան ընդհանուր այցելությունների թիվն ըստ քաղաքացիության կազմել է 719531, աճը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ կազմել է 5.2 %, որից զբոսաշրջային այցելությունները կազմե են 364489, աճը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ կազմել է 5.2 %: Այցելությունների հիմնական աճը գրանցվել է Ռուսաստանից, ԱՄՆ-ից և եվրոպական մի շարք երկրներից (Մեծ Բրիտանիա, Լեհաստան, Իտալիա, Ֆրանսիա, Ավստրիա): Կտրուկ աճ է արձանագրվել նաև ԱՄԷ-ից, Ֆիլիպիններից, Ճապոնիայից, Չինաստանից, Հնդկաստանից:

Ենթակառուցվածքների բարելավում՝ 2016-2018թթ. հյուրանոցաշինության բնագավառում կառուցվել են հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտներ.
2016 թ-ին՝ 261 համար, 2017 թ-ին՝ 333 համար, 2018 թ-ին՝ 350 համար:

ՀՀ տարածքում գործում է ավելի քան 550 հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտ (հյուրանոց, մոթել, հյուրանոցատիպ հանգրվան, առողջարան, պանսիոն, հանգստյան կամ մասնագիտացված տուն, զբոսաշրջային բնակատեղի (hostel), ճամբար)՝ ապահովելով մոտ 30 000 ննջատեղ:

Գործընթացը շարունակական է և նախատեսվում է նաև մի շարք ՀՏՕ-ների կառուցում: ՀՀ-ում գործում են «Արմենիա Մարիոթ», «Հայաթ Պլեյս», «Դաբլ Թրի», «Ռեդիսսոն Բլյու» միջազգային հեղինակավոր հյուրանոցային խմբերին պատկանող հետևյալ հյուրանոցներ: Շարունակվում է հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների կամավոր որակավորման գործընթացը՝ ներկայում որակավորված են 13, որոնցից 9-ը Երևանում, 4-ը՝ ՀՀ մարզերում:

2016-2018 թթ. վարվող պետական քաղաքականության կարևորագույն հենասյուներից է զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացումը, և այդ ուղղությամբ իրականացվող հետևողական աշխատանքներն ուղղված՝ ներկայացնելու Հայաստանը որպես կրոնական, ագրո, էկո, արկածային, գինու, գործարար, բուժական և առողջարանային զբոսաշրջության գրավիչ ուղղություն:

Նպատակ ունենալով ապակենտրոնացնել զբոսաշրջությունը դեպի հանրապետության մարզեր և գյուղական բնակավայրեր, երկարաձգել զբոսաշրջային սեզոնը, վերականգնել և պահպանել տեղական ավանդույթները, ինչպես նաև նպաստել համայնքների տնտեսական ակտիվացմանը՝ պետական աջակցությամբ ձևավորվել, զարգանում և արդեն իսկ միջազգային շուկայում գնալով ճանաչելի են դառնում ավանդական փառատոնները՝ ոչ միայն Հայաստանում, այլ արդեն միջազգային շուկայում ճանաչված ու սպասված են դառնում Արենիի “Գինու”, Ախթալայի “Ուտեստների մրցույթ փառատոնը”, Հնաբերդի “Տոլմայի”, Գորիսի “Թթի”, Խաչիկի “Գաթայի” և այլ ավանդական փառատոներն ու միջոցառումները:

Հայաստանի հասանելիության բարձրացմանն էապես նպաստել է սահմանային անցման գործընթացների դյուրացման քաղաքականությունը: Ավելի քանի 40-ով ավելացել է այն երկրների ցանկը, որոնց քաղաքացիները ազատված են մուտքի արտոնագիր ստանալու պահանջից: Ներկայումս շուրջ 60 երկրների քաղաքացիների համար գործում է առանց արտոնագրի մուտքի ռեժիմ, ավելի քան 70 երկրների քաղաքացիներ կարող են մուտքի արտոնագիր ստանալ սահմանային անցակետերում կամ առցանց: Մուտքի արտոնագիր ստանալու համար պետական տուրքի դրույքաչափը էապես նվազեցվել և կազմում է 3000 դրամ:

2016-2018թթ. զբոսաշրջության ոլորտի զարգացմանը միտված միջոցառումները իրականացվել են տարեկան ծրագրի շրջանակներում, ինչի համար ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվել է.

2016 թվականին՝ 188,4 մլն. դրամ,
2017 թվականին՝ 100 մլն. դրամ,

2018 թվականին՝ 200 մլն.դրամ:

2. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԹԻՐԱԽՆԵՐԸ ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

2020-2022թթ. պետական քաղաքականության հիմնական ***նպատակն է մեծացնել զբոսաշրջության ներդրումը ազգային եկամտի ավելացման, համաչափ տարածքային տնտեսական զարգացման գործընթացում՝ պայմանավորված.***

1) զբոսաշրջային այցելությունների քանակի աճով,
2) զբոսաշրջությունից ստացված եկամտի ավելացմամբ,
3) աշխատատեղերի ստեղծմամբ:

Առնվազն միջնաժամկետ հատվածում զբոսաշրջության ոլորտում ծրագրային միջոցառումների հիմնական նպատակն է հայրենական զբոսաշրջային արդյունքի մրցունակության ապահովումը, Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի ճանաչելիության բարձրացումը:

Նպատակների իրագործումը նպատակաուղղված է տարեկան ծրագրերով նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը, ապահովելու միջազգային այցելությունների դինամիկ աճը:

2020-2022թթ. զբոսաշրջության ոլորտում իրականացվելիք միջոցառումները նպատակաուղղված կլինեն միջազգային զբոսաշրջային շուկայում Հայաստանը և հայկական զբոսաշրջային արդյունքը նորովի ներկայացմանը, համաշխարհային զբոսաշրջային շուկայում Հայաստանի, որպես զբոսաշրջության համար գրավիչ և ապահով երկրի նկարագրի ամրապնդմանը և կատարելագործմանը:

Միջոցառումների իրականացումը կնպաստի հետևյալ արդյունքների ապահովմանը.

- Հայաստան զբոսաշրջային այցելությունների դինամիկ աճին,
- Հայաստանի կայուն և համաչափ տարածքային տնտեսական զարգացմանը,
- պատմամշակութային և բնության ժառանգության պահպանությանը, զարգացմանը և պատշաճ ներկայացմանն ու խթանմանը:

Վերոնշյալ նպատակները համահունչ և փոխկապակցված են ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագրային միջոցառումների ցանկում ընդգրկված նպատակային ուղղությունների հետ, դրանք բխում են ՀՀ կառավարության գործունեության ընդհանուր նպատակներից և կրում են շարունակական ու կայուն բնույթ:

2020-2022 թթ. նպատակների ապահովման ուղղությամբ նախատեսվում է՝

- համաշխարհային շուկայում ամրապնդել, զարգացնել և խթանել Հայաստանի նկարագիրը՝ որպես կայուն, ապահով և զբոսաշրջության համար բարենպաստ ու գրավիչ երկիր,
- նպաստել նոր, մրցունակ արդյունքի ձևավորում, Հայաստանի ամբողջ տարածքում ավանդույթների և ծիսակատարությունների վերականգնմանը, մշակութային և բնական ժառանգության պահպանմանը և վերականգնմանը, և Հայաստանի մարզերում զբոսաշրջության և հանգստի կենտրոնների ձևավորմանը,
- նպաստել զբոսաշրջության ոլորտում որակի համակարգի կատարելագործմանը՝ ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացմանը,
- միջազգային, տարածաշրջանային և այլ կազմակերպությունների հետ ակտիվ համագործակցության ապահովում, այլ երկրների հետ երկկողմ հարաբերությունների զարգացում:

Նպատակը	Ծրագրի դասիչը և անվանումը	Ծրագրի վերջնական արդյունքները					Կապը ՀՀ կառավարության ծրագրով սահմանված քաղաքականության թիրախների հետ
		Չափորոշիչը	Ելակետը		Թիրախը		
			Ցուցա-նիշը	Ժամ-կետը	Ցուցա-նիշը	Ժամ-կետը	
Միջազգային զբոսաշրջային այցելությունների	***1190 Զբոսաշրջության զարգացման***	***Միջազգային այցելուներ***	***10.5%***	***2018թ***	***8.0%****	***Յուրաքանչյուր***	***Զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում, նոր զբոսաշրջային ձևերի***

աճ	ծրագիր					տարի	զարգացում, ենթակառուցվածքների բարելավում,

)հաշվի առնելով ոլորտի յուրահատկությունը և համաշխարհային զարգացումների միտումները՝ առնվազն տարեկան 8% աճը համարվում է լավագույն ցուցանիշ:

3. ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

2020-2022 թվականներին զբոսաշրջության ոլորտի գերակայություններն ուղղված կլինեն «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանված զբոսաշրջության ոլորտի հիմնական գերակա ուղղությունների՝ ներգնա և ներքին զբոսաշրջության զարգացմանը:

Զբոսաշրջության ոլորտի գերակայությունները բխում են ոլորտի պետական քաղաքականությունից և ռազմավարության ուղղություններից, պետական զարգացման տարեկան ծրագրերի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ցուցանիշների գծով նախատեսվող զարգացման միտումներով:

2020-2022թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում զբոսաշրջության ոլորտում իրականացվելիք (գոյություն ունեցող) ծախսային ծրագրերը (պարտավորությունները)՝ տվյալ դեպքում «Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը» տարեկան (2020 թվականի, 2021 թվականի և 2022 թվականի) ծրագրերը մշակում և իրականացնում է ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության Զբոսաշրջության կոմիտեն՝ որպես ոլորտի պատասխանատու կառույց:

2020-2022 թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում ոլորտում իրականացվելիք (գոյություն ունեցող) ծախսային ծրագրերը (պարտավորությունների) մեծապես կնպաստեն ոլորտի գերակայությունների զարգացման և պետական աջակցության ծրագրային նպատակների և գերակայությունների իրականացմանը:

Հ/Հ	Գերակա ծախսային ուղղությունները ՄԺԾԾ ժամանակահատվածի համար՝ (ըստ գերակայությունների նվազման)	Հիմնավորումներ
1	**Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի ճանաչելիության բարձրացում՝** Հայաստանի շարունակական ինտեգրում միջազգային զբոսաշրջային շուկա, համաշխարհային շուկայում Հայաստանի որպես կայուն, ապահով, զբոսաշրջության համար բարենպաստ ու գրավիչ երկիր նկարագրի շարունակական կատարելագործում	«Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենք, ՀՀ կառավարության ծրագրի 5.7 «Զբոսաշրջություն» մաս, ՀՀ կառավարության 2008թ. փետրվարի 13-ին արձանագրային որոշմամբ հաստատված Զբոսաշրջության զարգացման հայեցակարգ
2	**հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում՝** նոր, մրցունակ արդյունքի ձևավորում, Հայաստանի ամբողջ տարածքում ավանդույթների վերականգնում, մշակութային և բնական ժառանգության պահպանմանը և վերականգնմանը, և Հայաստանի մարզերում զբոսաշրջության և հանգստի կենտրոնների ձևավորմանը նպաստում	
3	**ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացմանը նպաստում՝** զբոսաշրջության ոլորտում որակի համակարգի կատարելագործում	
4	**Միջազգային համագործակցության զարգացման ապահովում՝** միջազգային, տարածաշրջանային և այլ կազմակերպությունների հետ ակտիվ համագործակցության ապահովում, այլ երկների հետ երկկողմ հարաբերությունների զարգացում	

4. ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼԻՔ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ

4.1. Պարտադիր և հայեցողական ծախսերը

Պարտադիր ծախսերին դասվող միջոցառումներ:

«Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացման» պետական ծրագրի իրականացման ֆինանսավորումն իրականացվում է 2003 թվականին ընդունված «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներին համաձայն:

Դասիչը		Միջոցառման անվանումը	Պարտադիր կամ հայեցողական պարտավորությունների շրջանակը[1]	Պարտադիր պարտավորության շրջանակներում գործադիր մարմնի հայեցողական իրավասությունների շրջանակները[2]	Պարտադիր կամ հայեցողական պարտավորությունը սահմանող օրենսդրական հիմքերը[3]
Ծրագիր	Միջոցառում				
Պարտադիր ծախսերին դասվող միջոցառումներ, այդ թվում՝					
1109	11002	«Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը»	Պարտադիր		«Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենք
Հայեցողական ծախսերին դասվող միջոցառումներ, այդ թվում՝					
Շարունակական բնույթի հայեցողական ծախսերին դասվող միջոցառումներ, այդ թվում՝					
Շարունակական բնույթի հայեցողական ծախսերին չդասվող միջոցառումներ, այդ թվում՝					

4.2. Գոյություն ունեցող ծախսային պարտավորությունները

ՀՀ 2019-2021 թթ. պետական ՄԺԾԾ-ով և «Հայաստանի Հանրապետության 2019 թվականի պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով հաստատված ծախսային պարտավորություններ հանդիսացող զբոսաշրջության ոլորտում իրականացվելիք ծախսային ծրագրերը (պարտավորությունները) նպաստում են զբոսաշրջության ոլորտի ընդհանուր նպատակների և գերակայությունների իրականացմանը: Մասնավորապես որպես գոյություն ունեցող ծախսային ծրագրեր հանդիսացող «Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը» տարեկան ծրագրերի շրջանակներում նախատեսված ծրագրային շարունակական միջոցառումները նպատակաուղղված են հայկական զբոսաշրջային արդյունքի մրցունակության և ճանաչելիության բարձրացմանը, տարածքային համաչափ զարգացմանը, միջազգային համագործակցության ակտիվացմանը:

2020-2022թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում «Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը» տարեկան (2020 թվականի, 2021 թվականի և 2022 թվականի) ծրագրերի իրականացման համար կանխատեսվում է բավարար ֆինանսական միջոցների հատկացում, որը ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում կուղղվի զբոսաշրջության ոլորտի պետական աջակցության (ըստ համապատասխան տարիների ծրագրային միջոցառումների) շրջանակների ընդլայնմանը և բազմազանեցմանը:

Զբոսաշրջության ոլորտում իրականացվելիք ծախսային պարտավորությունների գծով ծախսերի մակարդակի վրա ազդող գործոնները պայմանավորված են ինչպես ոլորտի պետական քաղաքականության արդյունավետ իրականացմամբ (միջազգային

այցելությունների դինամիկ աճի պահպանում, դրա հաշվին նոր աշխատատեղերի ստեղծում, ստացվող եկամուտների ավելացում), այնպես էլ պետական քաղաքականության իրականացման հետ անմիջական առնչություն չունեցող գործոնների առկայությամբ:

Զբոսաշրջության ոլորտի հետագա զարգացման, մասնավորապես ոլորտում իրականացվելիք ծախսային ծրագրերի գծով ծախսային գործոնների ազդեցության մեղմման նպատակով անհրաժեշտ է տարեցտարի ընդլայնել ոլորտին ուղղված պետական աջակցության շրջանակները:

4.3. Նոր նախաձեռնությունները

2020-2022 թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման ու պետական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում «Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը» տարեկան ծրագրերից բացի այլ ծրագրեր, որպես նոր նախաձեռնություններ, չի նախատեսվում իրականացնել, հետևաբար 2020-2022թթ. ՄԺԾԾ հայտի առնչությամբ չի ներկայացվում համապատասխան տեղեկատվություն և չի լրացվում 2020-2022թթ. ՄԺԾԾ հայտի մեթոդական ցուցումների ՄԱՍ 3-ի N3 հավելվածում ներկայացված աղյուսակը:

5. ՈՉ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ ՍՊԱՍՎՈՂ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ

Զբոսաշրջության կոմիտեի կողմից, որի ենթակայությամբ չկան գործող պետական կազմակերպություններ, և 2020-2022թթ. բացի պետական բյուջեից ստացվող եկամուտների բացակայում են այլ եկամուտների աղբյուրներ, ուստի չի լրացվում 2020-2022թթ. ՄԺԾԾ հայտի մեթոդական ցուցումների ՄԱՍ 3-ի հավելված N7-ում ներկայացված աղյուսակը:

6. ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԾՐԱԳՐԵՐԸ/ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

2020-2022 թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման ու պետական աջակցության ծրագրերի շրջանակներում Զբոսաշրջության զարգացման տարեկան (2020թ., 2021թ. և 2022թ.) ծրագրերն անուղղակի առնչվում են տարածքային զարգացման ծրագրերին: Ինքնին չհանդիսանալով որպես զուտ տարածքային զարգացման ծրագրեր, հիմնվելով ՀՀ կառավարության որդեգրած տնտեսական քաղաքականության հիմնարար սկզբունքների վրա նպաստում են երկրի, հատկապես համայնքային բնակավայրերի տնտեսական զարգացմանը և անհամամասնությունների հաղթահարմանը և համահունչ են ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշումներով հաստատված ՀՀ մարզերի սոցիալ-տնտեսական զարգացման քառամյա ծրագրերում ամրագրված ՀՀ տարածքային զարգացման ընդհանուր նպատակների և գերակայությունների իրագործմանը:

7. ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻՑ՝ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ ՍՏԱՑՎՈՂ ՎԱՐԿԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼԻՔ ԾՐԱԳՐԵՐԸ/ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

2020-2022թթ. արտաքին աղբյուրներից՝ պետական բյուջեի խողովակներով ստացվելու են ֆինանսական միջոցներ Համաշխարհային բանկի «Տեղական տնտեսությունների և ենթակառուցվածքների զարգացում» վարկային ծրագրի շրջանակներում:

Սույն հայտին կից ներկայացվում է Ծրագրի նկարագրությունը համապատասխան հիմնավորված հաշվարկներով մշակված Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից:

8. ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

2020-2022 թթ. ժամանակահատվածի համար զբոսաշրջության ոլորտի ֆինանսական պահանջների վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը ներկայացվում է 2019-2021 թթ. ՄԺԾԾ հայտի մեթոդական ցուցումների ՄԱՍ 3-ի N10 հավելվածում ներկայացված աղյուսակների ձևաչափերին համապատասխան:

9. ՀԱՅՏԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՌԻՍԿԵՐԸ

2020-2022թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը ծրագրի իրականացումը կուղեկցվի որոշ ռիսկային գործոններով, մասնավորապես համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի (տարադրամի տատանումներ) բացասական ազդեցությամբ պայմանավորված, քաղաքական անկայունությամբ երկրում և տարածաշրջանում պայմանավորված, ինչպես նաև այլ անկանխատեսելի ռիսկային գործոններով: Այս հանգամանքն իր բացասական ազդեցությունը կթողնի 2019-2021թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման, ծրագրային նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա:

Ռիսկերի վերլուծության վերաբերյալ համապատասխան տեղեկատվությունն ամփոփ ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

N	Ռիսկի նկարագրությունը	Երևույթի հանդես գալու հավանականությունը	Հնարավոր ազդեցությունը նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա	Ռիսկի կանխման/ հաղթահարման հնարավոր ուղիները
1	Համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամ	3	Բացասական ազդեցություն նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա	ՀՀ կառավարության կողմից նպատակաուղղված պետական քաղաքականության իրականացում
2	ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական և դրամավարկային քաղաքականություն	2	Բացասական ազդեցություն նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա	ՀՀ կառավարության կողմից նպատակաուղղված տնտեսական և դրամավարկային քաղաքականության իրականացում
3	Տարածաշրջանում և երկրում քաղաքական անկայուն իրավիճակ	*5*	Բացասական ազդեցություն նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա	Արտաքին լրատվական միջոցների նպատակաուղղված գործունեության ակտիվացում
4	Զբոսաշրջիկների կյանքին և առողջությանը սպառնացող վտանգ	*4*	Բացասական ազդեցություն նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա	Հատուկ միջոցների կիրառում, նպատակաուղղված միջոցառումների իրականացում /կանխարգելիչ միջոցներ/
5	Կլիմայական փոփոխություններ	*4*	Բացասական ազդեցություն նպատակների և արդյունքային ցուցանիշների վրա	Ֆորս-մաժորային իրավիճակներում դժվար է միջամտություն ցուցաբերել

ՄԱՍ 3. ՄԺԾԾ ԵՎ ՏԱՐԵԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՅՏԵՐԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Հավելված N 1. Գոյություն ունեցող պարտավորությունների գծով ծախսակազմումների ամփոփ ձևաչափ[1]

Ծրագիրը՝	1190, «Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր»
Միջոցառումը՝ [3]	11002, «Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը
Միջոցառման հիմքում դրված ծախսային պարտավորության բնույթը՝ [4]	«Պարտադիր ծախսերին դասվող միջոցառում»

Աղյուսակ 1. Ծախսերի վրա ազդող ծախսային գործոնները

Ծախսային գործոնը և սպառվող (ծախսվող) ռեսուրսը	Գործոնի տեսակը	Չափի միավորը	Ստանդարտի (նորմատիվի) առկայությունը	Գործոնի կամ ռեսուրսի սպառման (ծախսման) մակարդակը					Հիմնավորում ներ/ Պատճառներ
				2018թ.	2019թ.	2020թ.	2021թ.	2022թ.	
Գնային և ոչ գնային գործոններ՝									
Ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ	գնային գործոն	հազ.դրամ	«Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենք	0.0	8.000.0	10.300.0	0.300.0	0.300.0	
Զբոսաշրջության ոլորտի մարքեթինգային միջոցառումներ	գնային գործոն	հազ.դրամ	----”----	133.970.0	117.054.4	197.000.0	190.000.0	1190.000.0	
Հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում, փաթեթավորում և խթանում	գնային գործոն	հազ.դրամ	----”----	29.357.5	22.000.0	20.000.0	30.000.0	30.000.0	
Ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում	գնային գործոն	հազ.դրամ	ՀՀ կառավարության 2004թ.հունիսի 10-ի N946-Ն որոշում	4.500.0	6.000.0	194.000.0	115.000.0	110.500.0	
Միջազգային համագործակցություն	գնային գործոն	հազ.դրամ	«Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենք	3.000.0	8.520.0	40.000.0	50.000.0	50.000.0	
Այլ ծախսեր	գնային գործոն	հազ.դրամ	ոչ	0.0	77.092.6 (պահպան ման ծախսեր)	1.000.0	600.0	600.0	
ԱԱՀ	գնային գործոն	հազ.դրամ	ՀՀ հարկային օրենսգիրք	34.166.0		**92.460.0**	**77.180.0**	**76.280**	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ				**200000.0**	**286400,0**	**554800.0**	**463080.0**	**457680.0**	

Աղյուսակ 2. Ծախսերի ամփոփ հաշվարկը (առանց ծախսային խնայողությունների գծով առաջարկների ներառման)[11]

Ծախսային տարրերը[12]	<Լրացնել ծախսային գործոնի կամ սպառվող ռեսուրսի անվանումը և չափման միավորը> [13]					<Լրացնել ծախսային գործոնի կամ սպառվող ռեսուրսի անվանումը և չափման միավորը>[13] մլն. դրամ					…	Ընդամենը ծախսեր (հազ. դրամ)[14]				
	2018թ. փաստ.	2019թ. բյուջե	2020թ.	2021թ	2022թ.	2018թ. փաստ.	2019թ. բյուջե	2020թ.	2021թ.	2022թ.	…	2018թ. փաստ.	2019թ. բյուջե	2020թ.	2021թ.	2022թ.
Ընդամենը փոփոխության ենթարկված ծախսեր (հազ. դրամ)[15], այդ թվում ըստ առանձին ծախսային տարրերի՝	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	…					
1. Ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ						-	8.0	10.3	0.3	0.3		-	8.0	10.3	0.3	0.3
2.Զբոսաշրջության ոլորտի մարքեթինգային միջոցառումներ						133.9	117.1	197.0	190.0	190.0		133.9	117.1	197.0	190.0	190.0
3.Հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում						29.4	22.0	20.0	30.0	30.0		29.4	22.0	20.0	30.0	30.0
4.Ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում						4.5	6.0	194.0	115.0	110.5		4.5	6.0	194.0	115.0	110.5
5.Միջազգային համագործակցություն						3.0	8.5	40.0	50.0	50.0		3.0	8.5	40.0	50.0	50.0
6.Այլ ծախսեր						-	77.1	1.0	0.6	0.6		-	77.1	1.0	0.6	0.6
ԱԱՀ						29.2	47.7	92.5	77.2	76.3		29.2	47.7	92.5	77.2	76.3
Ընդամենը փոփոխության չենթարկված ծախսեր (հազ. դրամ)[16]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	…					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ (հազ. դրամ)[17]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	…	200.000,0	286.400,0	554.800.0	463.080.0	457.680.0

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

ՄԱՍ 2. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Դասիչ	Ծրագիր/Միջոցառում	2018թ. Փաստացի (հազ. դրամ)	2019թ սպասվող (հազ. դրամ)	2020թ (հազ. դրամ)	2021թ (հազ. դրամ)	2022թ (հազ. դրամ)
Ծրագիր						
1190	«Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը»	200.000,0	286.400,0	554.800.0	463.080.0	457.680.0

ՄԱՍ 3 ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԳԾՈՎ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Նպատակը	Ծրագրի դասիչը և անվանումը	Ծրագրի վերջնական արդյունքները					Կապը ՀՀ կառավարության ծրագրով սահմանված քաղաքականության թիրախների հետ
		Չափորոշիչը	Ելակետը		Թիրախը		
			Ցուցանիշը	Ժամկետը	Ցուցանիշը	Ժամկետը	
Միջազգային զբոսաշրջային այցելությունների դինամիկ աճի ապահովում	*1190* «Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր»						
		Զբոսաշրջիկների թվի տարեկան աճ, %	*10,5*	*2018թ*	*Առնվազն 10.0*	*2020թ*	ՀՀ կառավարության 2019-2023թթ. գործունեության ծրագրի կատարումն ապահովող միջոցառումների ցանկում ընդգրկված զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման ռազմավարության իրականացմամբ ապահովվող ուղենիշային ցուցանիշ

ՄԱՍ 4. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԳԾՈՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔԱՅԻՆ (ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ) ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Ծրագրի դասիչը	Ծրագրի անվանումը
1190	«Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր»

Ծրագրի միջոցառումները

Ծրագրի դասիչը՝	1190	Ցուցանիշներ					
Միջոցառման դասիչը՝	11002	2018թ փաստացի	2019թ սպասվող	2020թ	2021թ	2022թ	*շարունակական*
Միջոցառման անվանումը՝	Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը						
Նկարագրությունը՝	Միջոցառումն ընդգրկում է. ակտիվ և թիրախավորված մարքեթինգային և խթանման միջոցառումների իրականացում, հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում, ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում, միջազգային համագործակցություն						
Միջոցառման տեսակը՝	Ծառայությունների մատուցում						
Միջոցառումն իրականացնողի անվանում՝	Զբոսաշրջության կոմիտե						

Քանակական	1. Ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ	-	8.0	10.3	0.3	0.3	
	2.Զբոսաշրջության ոլորտի մարքեթինգային միջոցառումներ	133.9	117.1	197.0	190.0	190.0	
	3.Հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում	29.4	22.0	20.0	30.0	30.0	
	4.Ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում	4.5	6.0	194.0	115.0	110.5	
	5.Միջազգային համագործակցություն	3.0	8.5	40.0	50.0	50.0	
Ժամկետայնության	Ենթամիջոցառումները նախատեսվում են տարեկան կտրվածքով և շարունակական միջնաժամկետ ժամանակահվածում	Տարեկան կտրվածքով	Տարեկան կտրվածքով	Տարեկան կտրվածքով	Տարեկան կտրվածքով	Տարեկան կտրվածքով	
Միջոցառման վրա կատարվող ծախսը (հազար դրամ)		x	x	x	x	x	Շարունակա-կան

Հավելված N 4. Բյուջետային ծրագրերի գծով ամփոփ ծախսերն ըստ բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման հոդվածների

Ծրագրային դասիչը		Ծրագիր /Միջոցառում	2018թ փաստ. (հազ. դրամ)				2019թ սպասվող (հազ. դրամ)				2020թ բյուջե (հազ. դրամ				2021թ բյուջե (հազ. դրամ)				2022 թ բյուջե (հազ. դրամ)			
			Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>>	…
1190		«Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր»																				
	11002	Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը	200.000,0				286.400,0				554760.0				463080.0				457680.0			

Ծրագրային դասիչը		Ծրագիր /Միջոցառում	2018թ փաստ. (հազ. դրամ)				2019թ սպասվող (հազ. դրամ)				2020թ բյուջե (հազ. դրամ				2021թ բյուջե (հազ. դրամ)				2022 թ բյուջե (հազ. դրամ)			
			Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	…	Ընդամենը	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	<<Հոդվածի անվանումը և կոդը>	…
	……	…….																				

Հավելված N 5. Բյուջետային ծրագրերի գծով ծախսերի բաշխումն ըստ բյուջետային ծախսերի գործառական դասակարգման տարրերի

Ծրագրային դասիչը		Ծրագիր /Միջոցառում	Գործառական դասակարգման			2018թ փաստ. (հազ. դրամ)	2019թ սպասվող (հազ. դրամ)	2020թ բյուջե (հազ. դրամ)	2021թ բյուջե (հազ. դրամ)	2022 թ բյուջե (հազ. դրամ)
			Բաժին	Խումբ	Դաս					
1190		«Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր»	X	X	X					
	11002	Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը				200.000,0	286.400,0	**554.800.0**	**463.080.0**	**457.680.0**
	ԱԾ 01	Ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ				-	-	-	-	-
	ԱԾ 02	Զբոսաշրջության ոլորտի մարքեթինգային գործընթաց				-	-	-	-	-
	ԱԾ 03	Հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում				-	-	-	-	-
	ԱԾ 04	Ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում				-	-	-	-	-
	ԱԾ 05	Միջազգային համագործակցություն				-	-	-	-	-
						-	-	-	-	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ						**200.000,0**	**286.400,0**	**554.800.0**	**463.080.0**	**457.680.0**

Հավելված N 10. Ամփոփ ֆինանսական պահանջներ ՄԺԾԾ ժամանակահատվածի համար

Աղյուսակ 1. Ծրագրերի և միջոցառումների գծով ամփոփ ֆինանսական պահանջներ 2020-2022 թթ համար

(հազ. դրամ)

Ծրագրային դասիչը		Ծրագրի/միջոցառման անվանումը	Գոյություն ունեցող պարտավորությունների գծով հաշվարկված (ճշգրտված) ծախսերը (հազ. դրամ)			Ծախսային խնայողության գծով ամփոփ առաջարկը (հազ. դրամ) (-)			Նոր նախաձեռնություններ (հազ. դրամ) (+)			Միջոցառման գծով ամփոփ ծախսերը (հազ. դրամ)		
Ծրագիր	Միջոցառում		2020թ	2021թ	2022թ	2020թ	2021թ	2022թ	2020թ	2021թ	2022թ	2020թ	2021թ	2022թ

Պարտադիր ծախսերին դասվող միջոցառումներ														
1190		**Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր**												
	11002	**«Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը»**										**554.800.0**	**463.080.0**	**457.680.0**
		<Միջոցառման անվանումը>												
Հայեցողական ծախսերին դասվող միջոցառումներ (շարունակական բնույթի)														
		<Ծրագրի անվանումը>												
		<Միջոցառման անվանումը>												
		<Միջոցառման անվանումը>												
Հայեցողական ծախսերին դասվող այլ միջոցառումներ														
		<Ծրագրի անվանումը>												
		<Միջոցառման անվանումը>												
		<Միջոցառման անվանումը>												

Աղյուսակ 2. Հայտով ներկայացված՝ 2020-2022թթ ընդհանուր ծախսերի համեմատությունը ՀՀ 2019թ. պետական բյուջեի և 2019-2021թթ. ՄԺԾԾ հետ

(հազար դրամներով)

	2019թ.	2020թ.	2021թ.	2022թ.
1. Պետական մարմնի գծով 2019-2020 ՄԺԾԾ-ով հաստատված և 2022թ. համար սահմանված ֆինանսավորման ընդհանուր կողմնորոշիչ չափաքանակները	X	286.400,0	286.400,0	286.400,0
2. <<ՀՀ 2019թ. պետական բյուջեի մասին>> ՀՀ օրենքով պետական մարմնի գծով սահմանված ընդհանուր հատկացումները	286.400,0	X	X	X
3. Ընդամենը հայտով ներկայացված ընդհանուր ծախսերը՝ 2020-2022 թթ. ՄԺԾԾ համար (տող 3.1 + տող 3.2 + տող 3.3.)	X	554.800.0	463.080.0	457.680.0
3.1 Գոյություն ունեցող ծախսային պարտավորությունների գնահատում 2020-2022 թթ. ՄԺԾԾ համար (առանց ծախսային խնայողությունների վերաբերյալ առաջարկների ներառման)	X	554.800.0	463.080.0	457.680.0
3.2 Ծախսային խնայողությունների գծով առաջարկները (-) նշանով	X	-	-	-
3.3 Նոր նախաձեռնությունների գծով ընդհանուր ծախսերը	X	-	-	-
4. Տարբերությունը ՀՀ 2019թ. պետական բյուջեի համապատասխան ցուցանիշից (տող 3 - տող 2)	X	554.800.0	463.080.0	457.680.0
5. Տարբերությունը 2019-2020 ՄԺԾԾ-ով հաստատված և 2022թ. համար սահմանված ֆինանսավորման կողմնորոշիչ չափաքանակներից (տող 3-տող 1)	X	268.400.0	176.680.0	171.280.0

Հավելված N 12

ՄԺԾԾ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. ՈԼՈՐՏԸ

Զբոսաշրջության ոլորտը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության զարգացման գերակա ուղղություններից մեկը:

Կարևորելով զբոսաշրջության դերը ՀՀ պետական բյուջե հոսքերի ավելացման, համաչափ տարածքային զարգացման, նոր աշխատատեղերի ստեղծման, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման ենթատեքստում Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը շարունակական քայլեր է ձեռնարկում՝ ուղղված զբոսաշրջության ոլորտի զարգացմանը:

Ոլորտի պետական քաղաքականությունը հիմնականում ուղղված է ներգնա և ներքին զբոսաշրջության տեսակների զարգացմանը՝ նպաստելու ներգնա և ներքին զբոսաշրջիկների թվաքանակի դինամիկ աճին, ինչը իրականացվում է պետական բյուջեից ֆինանսավորման միջոցով:

Ոլորտը կարգավորվում է «Զբոսաշրջության և զբոսաշրջային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով և այլ իրավական փաստաթղթերով:

Համաձայն վիճակագրական տվյալների 2018 թվականին միջազգային այցելությունների թիվը կազմել է 1. 651. 782, ինչը 2017 թվականի համեմատ աճել է 10.5% (1.494.779 զբոսաշրջիկ):

Զբոսաշրջությունից ստացվող եկամուտները կազմել են համապատասխանաբար.

2017-ին մոտ 1.2 մլրդ ԱՄՆ դոլար,

2018-ին մոտ 1.3 մլրդ ԱՄՆ դոլար:

2017 թվականին ներքին զբոսաշրջային այցելությունների թիվը կազմել է 1. 086. 707 կամ 2016թ. նկատմամբ ցուցանիշն աճել է 10. 9%-ով:

2017 թվականին ներքին զբոսաշրջությունից ստացված համախառն եկամուտը կազմել է շուրջ 272 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

2018 թվականին ներքին զբոսաշրջային այցելությունների թիվը կազմել է 1. 092. 322 կամ 2017թ. նկատմամբ ցուցանիշն աճել է 0. 5%-ով:

2018 թվականին ներքին զբոսաշրջությունից ստացված համախառն եկամուտը կազմել է շուրջ 273 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

2. ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԹԻՐԱԽՆԵՐԸ

Ոլորտի հիմնական թիրախներից է ամրապնդել և բարձրացնել համաշխարհային շուկայում Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի մրցունակությունը՝ ապահովելով ներգնա և ներքին զբոսաշրջության և զբոսաշրջությունից ստացվող եկամուտների շարունակական աճ, նպաստելով աշխատատեղերի քանակի աճին (ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մարտի 27-ի N442-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ 2014-2025 թվականների հեռանկարային զարգացման ծրագրի 196 կետ):

Նոր զբոսաշրջային վայրերի բացահայտումը, հայտարարումը և շարունակական զարգացումը, նոր զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների ստեղծումը, զբոսաշրջության այլընտրանքային ձևերի զարգացումը համահունչ են ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մարտի 27-ի N442-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ 2014-2025 թվականների հեռանկարային զարգացման ծրագրի 197 և 198 կետերով նախատեսված ծրագրային միջոցառումներին,

2019 թվականի փետրվարի 8-ի ՀՀ կառավարության N65–Ա ծրագրի 5.7 կետին, 2018 թվականի սեպտեմբերի 6-ի ՀՀ կառավարության N1030-Լ «2018-2022թթ. գործունեության միջոցառումների ծրագրի» 233 կետին և ՀՀ կառավարության 2008 թ. փետրվարի 13-ի նիստի արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած ՀՀ զբոսաշրջության զարգացման հայեցակարգին:

3. ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ ԵՎ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ԳԵՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացման ծրագիրով նախատեսվում են մի շարք միջոցառումների իրականացում, որոնք ուղղված կլինեն Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի ճանաչելիության և մրցունկության բարձրացմանը:

Հաշվի առնելով համաշխարհային զբոսաշրջության զարգացման միտումները և նախորդ տարիներին Հայաստանում զբոսաշրջության զարգացման պետական ծրագրերի իրականացման արդյունքների վերլուծությունը 2020-2022 թթ. ժամանակահատվածում Զբոսաշրջության կոմիտեի կողմից իրականացվող հիմնական ծախսային գերակայություններն են.

- Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի ճանաչելիության բարձրացում՝ համաշխարհային շուկայում ամրապնդել, զարգացնել և խթանել Հայաստանի նկարագիրը՝ որպես կայուն, ապահով, ներդրումների և զբոսաշրջության համար բարենպաստ ու գրավիչ երկիր, նպաստելով միջազգային զբոսաշրջային շուկայում հայկական զբոսաշրջային արդյունքի մրցունակության բարձրացմանը և Հայաստանի շարունակական ինտեգրմանը միջազգային զբոսաշրջային շուկա,
- հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում՝ ձևավորել նոր, մրցունակ արդյունք, նպաստել Հայաստանի ամբողջ տարածքում ավանդույթների և ծիսակատարությունների վերականգնմանը և զարգացմանը, մշակութային և բնական ժառանգության պահպանմանը և վերականգնմանը, և Հայաստանի մարզերում զբոսաշրջության և հանգստի կենտրոնների ձևավորմանը,
- Ենթակառուցվածքների և մարդկային զարգացմանը նպաստում՝ ներդնել և շարունակական կատարելագործել զբոսաշրջության ոլորտում որակի համակարգեր, ապահովել ոլորտում մատուցվող զբոսաշրջային ծառայությունների որակ, նպաստել մասնագիտական հմտությունների կատարելագործմանը և վերապատրաստման գործընթացին,
- Միջազգային համագործակցության զարգացման ապահովում՝ ապահովել միջազգային, տարածաշրջանային և այլ կազմակերպությունների հետ ակտիվ համագործակցությունը, նպաստել այլ երկների հետ երկկողմ և բազմակողմ հարաբերությունների զարգացմանը:

4. ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏԱԿԱՆԸ

Գոյություն ունեցող ծրագրի գծով 2020-2022թթ. ՄԺԾԾ ժամանակահատվածում ոլորտային քաղաքականության թիրախների ապահովման նպատակով նախատեսվում է իրականացնել «Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը» ծրագիրը, որի ընդհանուր բյուջեն 2020 թվականների համար կազմում է **554.8**մլն.դրամ, որոնք բաշխված հետևյալ միջոցառումների իրականացման համար.

1	Ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ (սահմանային էլեկտրոնային կառավարման տեղեկատվական համակարգի ներդրում և տարեկան սպասարկում)	մլն.դրամ 10.3
2	Զբոսաշրջության ոլորտի մարքեթինգային միջոցառումներ	197.0
3	Հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում, փաթեթավորում և խթանում	20.0
4	Ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում	194.0
5	Միջազգային համագործակցություն	40.0
6	Այլ ծախսեր	1.0
	ԱԱՀ	92.5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		**554.8**

ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության Զբոսաշրջության կոմիտեի 2020-2022թթ.				
ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ				
ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆԸ				
h/h	ԾԱԽՍԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄՆԵՐԸ/ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվելիք գումարները (հազար դրամ)	ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվելիք գումարները (հազար դրամ)	ՀՀ պետական բյուջեից հատկացվելիք գումարները (հազար դրամ)
		2020թ.	2021թ.	2022թ.
1	2	3	4	5
1	**Սահմանային էլեկտրոնային կառավարման տեղեկատվական (ՍԷԿՏ) համակարգային ծրագրի տեղադրման համար սերվերի ձեռքբերում և տարեկան սպասարկում**	10300.0	300.0	**300.0**
2	**Մարքեթինգ և խթանում**	197000.0	190000.0	190000.0
2.1	Էլեկտրոնային (թվային) մարքեթինգի ապահովում	25,000.0	25,000.0	25,000.0
2.2	Գովազդատեղեկատվական նյութեր բոլոր նպատակային շուկաների համար (Տպագրական նյութեր, գովազդային եւ սոցիալական հոլովակներ, եւ այլն)	40,000.0	20,000.0	20,000.0
2.3	Հայաստանյան և նպատակային շուկաներից օտարերկրյա լրագրողների և զբոսաշրջության ոլորտի մասնագետների ճանաչողական այցերի կազմակերպում	32,000.0	40,000.0	40,000.0
2.4	Մասնակցություն միջազգային հեղինակավոր զբոսաշրջային ցուցահանդեսներին	60,000.0	70,000.0	70,000.0

2.5	թիրախային շուկաներում մարքեթինգային արշավների իրականացում	30,000.0	20,000.0	20,000.0
2.6	աջակցություն Հայաստանում կազմակերպվող միջոցառումների իրականացմանը	10,000.0	15,000.0	15,000.0
3	**Հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում**	20,000.0	30,000.0	30,000.0
3.1	Աջակցություն ուղղված մարզերում զբոսաշրջային յուրահատուկ նախագծերի ստեղծմանը, զարգացմանը եւ ծառայությունների դիվերսիֆիկացմանը:	30,000.0	10,000.0	10,000.0
3.2	Պետական աջակցություն ՀՀ մարզերում ավանդական փառատոների կազմակերպմանը	20,000.0	30,000.0	30,000.0
4	**Ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում**	194,000.0	115,000.0	110,500.0
4.1	Պետական աջակցություն զբոսաշրջային տեղեկատվական/զարգացման կենտրոնների գործունեության ապահովմանը	72,000.0	48,000.0	48,000.0
4.2	Զբոսաշրջային երթուղիների, քայլարշավային, հեծանվային արահետների կահավորման/նշագրման կազմակերպում, ցուցանակների պատրաստում, տեղադրում, պահպանում /փուլային /	75,000.0	37,000.0	32,500.0
4.3	Հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների (ՀՏՕ) առնվազն 4 որակավորման և պարբերական գնահատման գործընթացի կազմակերպում	2,000.0	2,000.0	2,000.0
4.4	Պետական աջակցություն ոլորտի կազմակերպություններին՝ ուղղված զբոսաշրջային ծառայությունների որակի բարելավմանը	5,500.0	7,000.0	7,000.0
4.5	Ինստիտուցիոնալ բարեփոխումների տեխնիկական աջակցություն	10,000.0	10,000.0	10,000.0

5	**Միջազգային համագործակցություն**	40,000.0	50,000.0	50,000.0
5.2	Զբոսաշրջային ինդուստրիայի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ տարեկան եզրափակիչ միջոցառման կազմակերպում	9,500.0	11,000.0	11,000.0
6	**Այլ ծախսեր**	1,000.0	600.0	600.0
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	462300.0	385900.0	381400.0
	ԱԱՀ	92460.0	77180.0	76280.0
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**554760.0**	**463080.0**	**457680.0**

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի անվանումը`	ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության Զբոսաշրջության կոմիտե

ՄԱՍ 1. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

1.Հիմնական ռազմավարական նպատակները և գերակա վերջնական արդյունքները`
Հիմնական ռազմավարական նպատակներն են. - մարքեթինգային միջոցառումների իրականացման միջոցով ապահովել Հայաստանի և հայկական զբոսաձրջային արդյունքի ճանաչելիության բարձրացում; - զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացմանն ուղղված միջոցառումների արդյունքում մրցունակության բարձրացում; - ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացման միջոցով զբոսաձրջային ծառայությունների որակի բարձրացում: - միջազգային համագործակցության զարգացման արդյունքում մի շարք երկրների հետ փոխշահավետ համագործակցության ակտիվացում: Գերակա վերջնական արդյունքն է՝ միջազգային զբոսաշրջային այցելությունների տարեկան աճ՝ առնվազն 8% չափով:
2. Բյուջետային ծրագրերում կատարվող հիմնական փոփոխությունները`
Բյուջետային ծրագրում փոփոխություններն ուղղված են ենթամիջոցառումների ընդլայնմանը՝ ենթակառուցվածքների բարելավմանը, մասնավորապես ՀՀ մարզերում, մարքեթինգային քաղաքականության ակտիվացմանը, միջազգային համագործակցության ընդլայնմանը:
3.Կապիտալ բնույթի հիմնական միջոցառումները`
Կապիտալ բնույթի ծախսեր չեն նախատեսվում
4. Ֆինանսական ակտիվների կառավարմանն առնչվող միջոցառումները`
Ֆինանսական ակտիվների կառավարմանն առնչվող միջոցառումներ չեն նախատեսվում:

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի՝	***ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության Գրասաշրջության կոմիտե***

ՄԱՍ 2. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Դասիչ		Ծրագիր/Միջոցառում	2018թ. Փաստացի (հազ. դրամ)	2019թ սպասվող (հազ. դրամ)	2020թ եռամսյակ (հազ. դրամ)	2020թ կիսամյակ (հազ. դրամ)	2020թ ինն ամիս (հազ. դրամ)	2020թ տարի (հազ. դրամ)	2021թ (հազ. դրամ)	2022թ (հազ. դրամ)
Ծրագիր										
1190		Ծրագրի անվանումը՝ ***Գրասաշրջության զարգացման ծրագիր*** Ծրագրի նպատակը՝ ***Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի ճանաչելիության և մրցունակության բարձրացում*** Վերջնական արդյունքի նկարագրությունը՝ ***Միջազգային և ներքին զբոսաշրիկների դինամիկ աճի ապահովում***								
Ծրագրի										
		Ընթացիկ միջոցառումներ								
	11002	Միջոցառման անվանումը՝ ***Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը*** Միջոցառման նկարագրությունը՝ *Միջոցառումն ընդգրկում է.* *ակտիվ և թիրախավորված մարքեթինգային և խթանման միջոցառումների իրականացում, հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում, ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում, միջազգային համագործակցություն* Միջոցառման տեսակը՝ *Ծառայությունների մատուցում*	*200. 000. 0*	*286. 400. 0*	*140. 250. 0*	*280. 500. 0*	*450. 750. 0*	*554. 800. 0*	*463. 100. 0*	*457. 700. 0*
		Կապիտալ միջոցառումներ								
	<Լրացնել միջոցառման դասիչը>	Միջոցառման անվանումը՝ *<Լրացնել միջոցառման անվանումը>* Միջոցառման նկարագրությունը՝ *<Լրացնել միջոցառման նկարագրությունը>* Միջոցառման տեսակը՝ *<Լրացնել միջոցառման տեսակը>*								
….	……	…..								
		Հանրային սեփականության կառավարման միջոցառումներ								
	<Լրացնել միջոցառման դասիչը>	Միջոցառման անվանումը՝ *<Լրացնել միջոցառման անվանումը>* Միջոցառման նկարագրությունը՝ *<Լրացնել միջոցառման նկարագրությունը>* Միջոցառման տեսակը՝ *<Լրացնել միջոցառման տեսակը>*								
….	……	…..								
		Ֆինանսական ակտիվների կառավարման միջոցառումներ								
	<Լրացնել միջոցառման դասիչը>	Միջոցառման անվանումը՝ *<Լրացնել միջոցառման անվանումը>* Միջոցառման նկարագրությունը՝ *<Լրացնել միջոցառման նկարագրությունը>* Միջոցառման տեսակը՝ *<Լրացնել միջոցառման տեսակը>*								
….	……	…..								

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի գերատեսչական դասիչը՝	*104004*
Պետական մարմնի անվանումը՝	***Զբոսաշրջության կոմիտե***

ՄԱՍ 3 ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԳԾՈՎ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Նպատակը	Ծրագրի դասիչը և անվանումը	Ծրագրի վերջնական արդյունքները					Կապը ՀՀ կառավարության ծրագրով սահմանված
		Չափորոշիչը	Ելակետը		Թիրախը		
			Ցուցանիշը	Ժամկետը	Ցուցանիշը	Ժամկետը	
Հայաստանի և հայկական զբոսաշրջային արդյունքի ճանաչելիության և մրցունակության բարձրացում	***1190 Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր***	*ներգնա զբոսաշրջային այցելությունների քանակը, %*	*10.5*	*2018*	*առնվազն 10. 0*	*2020*	ՀՀ կառավարության 2019-2023 թթ գործունեության ծրագրի կատարումն ապա-հովող միջոցառումների ցանկում ընդգրկված զբոսաշրջության ոլորտի զարգացման ռազմավարության իրակա-նացմամբ ապահովվող ուղենիշային ցուցանիշ
		…..	…..		…..	…..	
		…..	…..		…..	…..	
…..	……	…..	…..		…..	…..	

Հավելված N 3. Բյուջետային ծրագրերի և ակնկալվող արդյունքների ներկայացման ձևաչափ

Պետական մարմնի (ԲԳԿ) գերատեսչական դասիչը`	**104004**
Պետական մարմնի (ԲԳԿ) անվանումը`	ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության Զբոսաշրջության կոմիտե

ՄԱՍ 4. ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԳԾՈՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔԱՅԻՆ (ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ) ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Ծրագրի դասիչը 1190	Ծրագրի անվանումը` Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր

Ծրագրի միջոցառումները

Ամփոփ/բացված	Բացված
Պետական մարմնի (կատարող) գերատեսչական դասիչը`	104004
Պետական մարմնի (կատարող) անվանումը`	ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն

Ծրագրի դասիչը`	*1190*	Ցուցանիշներ								
Միջոցառման դասիչը`	*11002*	2018թ.	2019թ	2020թ	2020թ	2020թ ինն	2020թ տարի	2021թ	2022թ	*<Լրացնել*
Միջոցառման անվանումը`	Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը									
Նկարագրությունը`	Միջոցառումն ընդգրկում է. ակտիվ և թիրախավորված մարքեթինգային և խթանման միջոցառումների իրականացում, հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացում, ենթակառուցվածքների և մարդկային ռեսուրսների զարգացում, միջազգային համագործակցություն									
Միջոցառման տեսակը`	Ծառայությունների մատուցում									
Միջոցառումն իրականացնողի անվանումը `	Զբոսաշրջության կոմիտե									
	Արդյունքի չափորոշիչներ									
որակական	թվային մարքեթինգ սոց. ցանցերում	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	Facebook, Instagram, VK, Telegram, Twitter, Google Plus	
որակական	բազմազան գովազդատեղեկատվական նյութերի պատրաստում	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	բրոշյուրներ, քարտեզներ, թերթիկներ, գովազդային պաստառներ, բաններներ, գովազդային հոլովակներ, տարբեր տեսանյութեր	
քանակական	մասնակցություն միջազգային ցուցահանդեսներին, հատ	4	3	1	3	4	5	5	5	
քանակական	Հայաստան այցելած օտարերկրյա լրագրողներ	4 երկրից	Առնվազն 5 երկրից	Առնվազն 5 երկրից	Առնվազն 5 երկրից	Առնվազն 5 երկրից	Առնվազն 5 երկրից	Առնվազն 5 երկրից	Առնվազն 5 երկրից	
քանակական	թիրախային շուկաներում մարքեթինգային արշավներ	2	0	0	1	2	3	3	3	
քանակական	աջակցություն Հայաստանում կազմակերպվող զբոսաշրջությանն առնչվող միջոցառումների	0	1	0	0	1	2	3	3	
քանակական	աջակցություն ՀՀ մարզերում ավանդական փառատոների կազմակերպմանը հատ	5	5	0	2	8	10	15	15	
քանակական	աջակցություն ՀՀ մարզերում տեղեկատվական /զարգացման կենտրոնների գործունեությանը հատ	5	5	10	10	10	10	10	10	
քանակական	քայլարշավային երթուղիների կահավորում/նշագրում հատ	0	2	20	20	20	20	25	25	....
քանակական	զբոսաշրջային ցուցանակների տեղադրում հատ/տարեկան	0	0	30	100	120	150	25	15	
քանակական	ՀSO-ների որակավորման գործընթաց	1	1	1	1	1	1	1	1	
քանակական	զբոսավարների դասընթացների ծրագրեր, վերապատրաստման գործընթաց	2	2	2	2	2	2	2	2	
քանակական	տարեկան ամփոփ միջոցառում	1	0	1	1	1	1	1	1	
քանակական	միջազգային միջոցառում	1	1	0	0	2	2	2	2	
Միջոցառման վրա կատարվող ծախսը (հազար դրամ)		*200. 000. 0*	*286. 400. 0*	*140. 250. 0*	*280. 500. 0*	*450. 750. 0*	*554. 800. 0*	*463. 100. 0*	*457. 700. 0*	

Աղյուսակ Ա.

Պետական մարմնի (ԲԳԿ) գերատեսչական դասիչը՝	*104004*
Պետական մարմնի (ԲԳԿ) անվանումը՝	*ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության Զբոսաշրջության կոմիտե*

Պետական մարմնի պատասխանատվությամբ իրականացվող բյուջետային ծրագրերն ու միջոցառումների բացվածքն ըստ կատարող՝ պետական մարմինների

Ծրագրային դասիչը		Ծրագրի/ Միջոցառման/ կատարող հանդիսացող պետական մարմնի անվանումը		Գումարը (հազար դրամ)
Ծրագիր	Միջոցառում			
ԸՆԴԱՄԵՆԸ				
1190	*11002*	*Զբոսաշրջության զարգացման ծրագիր* *Աջակցություն զբոսաշրջության զարգացմանը*	*Զբոսաշրջության կոմիտե* *<Լրացնել տվյալ միջոցառման կատարող հանդիսացող պետական մարմնի անվանումը>* *<………..>*	*554. 760. 0*
<…..>	<………..>	<………..>	<………..>	